

ĐA DẠNG HÓA SẢN PHẨM DU LỊCH VĨNH LONG TỪ TÀI NGUYÊN NHÂN VĂN

DIVERSIFYING VINH LONG TOURISM PRODUCTS FROM THE RESOURCES OF HUMANITIES

NGUYỄN THỊ KIỀU ANH^{1a}, TÔ MINH THẮNG^{1b}

¹Trường Đại học SPKT Vĩnh Long

+ Liên hệ tác giả ^aEmail: ngantk@vlute.edu.vn

^bEmail: thangtm@vlute.edu.vn

Nhận bài (Received): 13/12/2022; Phản biện (Reviewed): 20/12/2022; Chấp nhận (Accepted): 21/02/2023

TÓM TẮT

Bài viết tập trung nghiên cứu và đánh giá tiềm năng tài nguyên du lịch nhân văn tại Vĩnh Long, từ đó đề xuất các giải pháp nhằm đa dạng hóa sản phẩm du lịch cho tỉnh Vĩnh Long. Phương pháp nghiên cứu được sử dụng trong bài viết này là phương pháp tổng hợp tài liệu, phương pháp phân tích dữ liệu thứ cấp, phương pháp thống kê mô tả. Vĩnh Long hiện đang sở hữu trên 700 di tích, trong đó có 11 di tích lịch sử - văn hóa cấp quốc gia, 50 di tích cấp tỉnh, 25 làng nghề truyền thống thủ công, nhiều lễ hội với quy mô nhỏ lớn, nhỏ. Với những lợi thế đó, Vĩnh Long có rất nhiều tiềm năng để phát triển và đa dạng hóa sản phẩm du lịch, tạo nên nét đặc trưng riêng biệt của tỉnh.

Từ khóa: Đa dạng hóa, Sản phẩm du lịch, Tài nguyên du lịch nhân văn, Vĩnh Long.

ABSTRACT

The article focuses on studying and assessing the potential of humane tourism in Vinh Long Province, from which some measures are proposed with a view to diversifying tourism products for Vinh Long Province. In this research, methods of qualitative Document Synthesis, Secondary Data Analysis, and Descriptive Statistics are applied. The province has more than 700 relics including 11 historical sites - national cultural ranking, 50 provincial ranking relics, 25 traditional trade villages, and a variety of festivals. Endowed with those advantages, Vinh Long Province stands a potential chance of developing and enhancing the tourism product diversification, which makes the province more distinguishable.

Keywords: *Diversification, Tourism products, Potential of humane tourism, Vinh Long province.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Năm 2019, ngành du lịch Vĩnh Long tiếp đón 1.5 triệu lượt khách du lịch mang lại doanh thu cho tỉnh đạt 525 tỷ đồng. Đồng thời lãnh đạo tỉnh Vĩnh Long đã ban

hành Quyết định số 2998/QĐ-UBND ngày 03/11/2020 của Ủy ban Nhân dân về việc phê duyệt Đề án xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù, nhằm xây dựng sản phẩm du lịch mang nét đặc thù của tỉnh, làm cơ sở để liên kết vùng nhằm khai thác có hiệu

quả lợi thế và tiềm năng cho phát triển du lịch, đồng thời nâng cao sức cạnh tranh của du lịch tỉnh. - Ủy ban nhân dân tỉnh đã có Quyết định ban hành Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết số 01/NQ-CP, ngày 08/01/2022 của Chính phủ về nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và Dự toán ngân sách nhà nước năm 2022 trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long. Thông qua đề án tỉnh đã xác định được 4 nhóm sản phẩm du lịch đặc thù của tỉnh là: Du lịch Homestay, du lịch nông nghiệp, du lịch làng nghề, du lịch văn hóa theo hướng tận dụng nguồn tài nguyên sẵn có của địa phương.

Tỉnh Vĩnh Long được mệnh danh là vùng đất “Địa linh nhân kiệt”, bởi theo quá trình hình thành và phát triển, vùng đất này đã sinh ra nhiều anh hùng kiệt xuất, có những đóng góp to lớn cho đất nước như; Nhà bác học Trương Vĩnh Ký, Viện sĩ Trần Đại Nghĩa, cố Thủ tướng Võ Văn Kiệt, Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng Phạm Hùng, Thoại Ngọc Hầu, Bùi Hữu Nghĩa, Lưu Văn Liệt, hai anh em Phan Tôn, Phan Liêm, ...). Bên cạnh đó, nguồn tài nguyên du lịch nhân văn dồi dào, bao gồm: những di tích lịch sử văn hóa; kiến trúc mỹ thuật đình, chùa, miếu; giá trị văn hóa đặc sắc của cộng đồng dân tộc Kinh – Hoa – Khmer; làng nghề truyền thống; các lễ hội, cũng là một trong những thế mạnh có thể phát triển đa dạng sản phẩm du lịch. Tuy nhiên, thực trạng khai thác du lịch liên quan yếu tố tài nguyên du lịch nhân văn chưa được khai thác đúng mức, còn mang tính tự phát, rời rạc, trong khi ngành du lịch là ngành kinh tế liên kết, cần sự đa dạng hóa nhưng vẫn đảm bảo tính chuyên nghiệp cao.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện bài viết này, tác giả sử dụng phương pháp tổng hợp tài liệu, phương pháp phân tích dữ liệu thứ cấp, phương pháp thống kê mô tả từ các nguồn tài liệu là sách, bài báo khoa học được đăng trên các tạp chí khoa học, số liệu thống kê từ cơ quan ban ngành tỉnh Vĩnh Long.

2.2. Tổng quan về tỉnh Vĩnh Long

Nhìn tổng thể địa hình tỉnh Vĩnh Long như một chiếc hình thoi, vị trí nằm ở giữa trung tâm của hạ lưu Đồng bằng sông Cửu Long. Nơi được bao bọc bởi hai nhánh sông chính là sông Tiền và sông Hậu. Phía đông giáp tỉnh Bến Tre, đông nam giáp tỉnh Trà Vinh, phía Tây giáp Thành Phố Cần Thơ, phía tây bắc giáp tỉnh Đồng Tháp và phía bắc giáp tỉnh Tiền Giang. Tọa độ địa lý tỉnh Vĩnh Long nằm trong vĩ tuyến 9°52'45" đến 10°19'50" vĩ độ Bắc và từ 104°41'25" đến 106°17'03" kinh độ Đông. Tỉnh Vĩnh Long có 8 đơn vị hành chính, trong đó có 6 huyện trực thuộc tỉnh, 1 thị xã Bình Minh và 1 Thành phố Vĩnh Long. Diện tích tự nhiên toàn tỉnh là 1525,7 km², dân số năm 2019 là 1.022.791 người chiếm 1,06% dân số cả nước. (Tỉnh Vĩnh Long – Cổng thông tin điện Bộ Kế hoạch và Đầu tư).

Vĩnh Long ngày nay được xem như là “chiếc cầu nối” để giao lưu và phát triển 2 trung tâm kinh tế, xã hội, khoa học giáo dục và du lịch của Đồng bằng sông Cửu Long và cả nước đó là Thành phố Cần Thơ và Thành phố Hồ Chí Minh.

2.3. Tiềm năng đa dạng hóa sản phẩm du lịch tỉnh Vĩnh Long

2.3.1. Tiềm năng tài nguyên tự nhiên

Theo Bùi Thị Hải Yến “Tài nguyên du

lịch tự nhiên gồm những thành phần của tự nhiên là tài nguyên địa hình, địa chất, khí hậu, nước, sinh vật, đất, khoáng sản, khoáng không ngoài vũ trụ và các thể tổng hợp tự nhiên”. (Ebook Tài nguyên du lịch, 2007)

Theo thống kê trên toàn tỉnh Vĩnh Long hiện nay có 97 cơ sở lưu trú du lịch với 1.500 phòng đạt chuẩn, 40 điểm tham quan du lịch, trên 50 điểm vườn trái cây phục vụ du khách tham quan và ăn uống trong ngày. Đặc biệt, tỉnh Vĩnh Long có 25 homestay đạt chuẩn, trong đó có 2 homestay đạt chuẩn ASEAN giai đoạn 2017-2019 và 2019-2022 (Lê Thúy Hằng, 2020).

Bên cạnh đó, Vĩnh Long có rất nhiều lợi thế về tài nguyên tự nhiên để phát triển du lịch, địa hình sông ngòi khá thuận lợi để phát triển loại hình du lịch đường sông cùng với những dãy cù lao trải dài giữa sông như cù lao An Bình (Long Hồ), cù lao Mây (Trà Ôn), cù lao Dài (Vũng Liêm). Đất đai quanh năm màu mỡ do sự bồi lấp của những đợt phù sa, đã tạo điều kiện thuận lợi cho các vườn cây trái phát triển điển hình như những loại trái cây đặc sản của Vĩnh Long; bưởi năm roi, quả thanh trà, vườn cam sành Tam Bình, vườn chôm chôm, măng cụt, sầu riêng... Với những tiềm năng trên sẽ là thế mạnh để phát triển loại hình du lịch sinh thái tham quan nghỉ dưỡng.

2.3.2. Tiềm năng tài nguyên nhân văn

Luật du lịch Việt Nam 2017 có đưa ra khái niệm về tài nguyên du lịch nhân văn “*Tài nguyên du lịch nhân văn bao gồm di tích lịch sử - văn hóa, di tích cách mạng, khảo cổ, kiến trúc; giá trị văn hóa truyền thống, lễ hội, văn nghệ dân gian và các giá trị văn hóa khác; công trình lao động sáng tạo của con người có thể được sử dụng cho mục đích du lịch.*”.

2.3.2.1. Di tích văn hóa – lịch sử

Vĩnh Long là một tỉnh có tài nguyên du lịch được thiên nhiên ưu đãi, phong phú, đa dạng. Đi qua chiều dài lịch sử kháng chiến đã để lại biết bao dấu ấn dân tộc có thể kể đến:

Khu tưởng niệm cố Thủ tướng Võ Văn Kiệt tọa lạc tại số 10, đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa, khóm 2, Thị trấn Vũng Liêm – Vĩnh Long. Khởi công xây dựng ngày 06/9/2010, hoàn thành và khánh thành 23/11/2012, với tổng diện tích 1,7 ha. Công trình xây dựng theo lối kiến trúc hoài niệm về một vị lãnh tụ kính yêu của nhân dân Việt Nam. Những tác phẩm nghệ thuật độc đáo đặc biệt là bức chân dung của cố Thủ tướng được ghép từ 15.000 bức ảnh nhỏ còn lưu lại trong suốt cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của người. Các hạng mục chính gồm khu nhà nghỉ xây dựng năm 2003, nhà tưởng niệm cố Thủ tướng xây dựng năm 2008. Khu tưởng niệm có không gian thoáng đãng, cảnh vật cây cối xung quanh rất mát mẻ, ngày nay khu tưởng niệm thu hút đông đảo du khách trong và ngoài nước đến tham quan du lịch và viếng thăm.

Khu di tích lịch sử cách mạng Cái Ngang tọa lạc tại ấp 4, xã Phú Lộc, huyện Tam Bình. Công trình xây dựng vào 23/10/2002, hoàn thành ngày 09/8/2003 với tổng diện tích trên 5,2 ha. Trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, Tỉnh ủy Vĩnh Long di chuyển liên tục khắp địa bàn Vĩnh Long. Giai đoạn từ 1954 đến 1966, Tỉnh ủy Vĩnh Long đã di chuyển hơn 29 điểm. Năm 1966, Tỉnh ủy Vĩnh Long quyết định chọn Cái Ngang làm khu căn cứ chủ yếu. Khu di tích cách mạng Cái Ngang là vùng đất liền hoàn nhiều xã của huyện Tam Bình; là vùng căn cứ của Tỉnh ủy Vĩnh Long qua nhiều thời kỳ. Đây là nơi nhân dân Vĩnh Long dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy Vĩnh

Long đoàn kết chiến đấu, một lòng chăm lo cho sự nghiệp cách mạng. Mặc dù phải đương đầu với kẻ địch đông về số lượng, trang bị hiện đại và có nhiều thủ đoạn thâm độc, nhưng quân dân ta vẫn chiến đấu kiên cường và trưởng thành mạnh mẽ. (Sách di tích lịch sử - văn hóa Vĩnh Long).

Khu tưởng niệm cố Chủ tịch Hội đồng, Bộ trưởng Phạm Hùng, địa chỉ ấp Long Thuận A, xã Long Phước, huyện Long Hồ. Được khởi công xây dựng năm 2000, đến năm 2004 công trình được khánh thành. (Sách Di tích lịch sử – văn hóa tỉnh Vĩnh Long) Du khách có thể cảm nhận được không khí mát mẻ trong khuôn viên nhiều cây, cỏ, và hoa kiểng kết hợp với lối kiến trúc vừa trang nghiêm của nơi thờ tự, vừa gần gũi thân tình. Khu lưu niệm gồm các hạng mục chính: nhà lễ tân đón tiếp khách đến tham quan; nhà tưởng niệm và nhà trưng bày về thân thế và sự nghiệp của ông; cùng 3 hạng mục. Ngày 06/6/2012, công trình được Bộ Văn hóa – Thông tin ký quyết định 2133/QĐ công nhận là di tích văn hóa cấp quốc gia.

2.3.2.2. Kiến trúc đình – chùa – miếu

Công Thần Miếu nằm ở tả ngạn dòng Cổ Chiên hiền hòa trên đường 14/9 phường 5 Thành phố Vĩnh Long, hiện nay đã được Bộ Văn hóa – Thông tin công nhận là di tích văn hóa cấp quốc gia vào ngày 23/8/1988 theo quyết định số 181/QĐ Bộ VH-TT. Là một trong 6 Hội đồng miếu thuộc 6 tỉnh Nam Bộ, được khởi công và xây dựng vào năm 1816 dưới thời vua Minh Mạng. Nơi đây được vinh dự là 1 trong số các ngôi miếu còn lưu giữ lại 85 đạo sắc phong thời nhà Nguyễn, hằng năm ngôi miếu này tổ chức nhiều lễ lớn như; Lễ Bàu ông, Hạ điền, Trung nguyên, Chạp miếu...

Đình Long Thanh tọa lạc phường 5, Thành phố Vĩnh Long, là một trong những

ngôi đình có niên đại cổ nhất tại Vĩnh Long xây dựng năm 1720 với nghệ thuật truyền thống sơn son thiếp vàng. Mỗi năm ngôi đình này tổ chức 2 đại lễ lớn là Hạ điền và Thượng điền, nhằm cầu mưa thuận gió hòa mùa màng bội thu hoạt động đã thu hút đông đảo du khách và người dân thập phương đến tham gia, du lịch. Đình Long Thanh được Bộ Văn hóa – Thông tin công nhận là di tích lịch sử - văn hóa cấp quốc gia tại quyết định số 457/QĐ của Bộ VH -TT vào ngày 25/03/1991.

Văn Thánh Miếu nằm trên đường Trần Phú, phường 4, Thành phố Vĩnh Long là một trong 3 Văn Thánh Miếu vùng đất Nam bộ gồm Văn Thánh Miếu Biên Hòa và Văn Thánh Miếu Gia Định. Xây dựng từ thế kỷ 19 tức năm 1864, đến nay ngôi miếu vẫn mang trong mình vẻ đẹp cổ kính và nghiêm trang của một ngôi miếu cổ. Chính vì vậy, ngày 25/03/1991 Bộ Văn hóa – Thông tin ra quyết định số 557/QĐ Bộ VH-TT công nhận Văn Thánh Miếu là di tích văn hóa cấp quốc gia. Ngày nay ngôi miếu đang thu hút đông du khách khắp nơi tìm về tham quan, bái lễ.

Lăng Ông Tiền Quân Thống Chế Điều Bát thuộc xã Thiện Mỹ, huyện Trà Ôn, lăng được xây dựng năm 1820. Một điểm đặc biệt cuốn hút là toàn bộ ngôi lăng được xây dựng 100% bằng chất liệu gỗ tự nhiên. Ngày 13/02/1996 ngôi lăng được Bộ Văn hóa - Thông tin công nhận là di tích lịch sử - văn hóa cấp quốc gia. Hằng năm vào dịp tết và các lễ lớn nơi đây tổ chức nhiều hoạt động bái lễ, tâm linh thu hút đông đảo du khách và người dân từ khắp các nơi điển hình là người dân Trà Vinh, Sóc Trăng...

Chùa Tiên Châu nằm ở phía Bắc dòng Cổ Chiên, thuộc xã An Bình, huyện Long Hồ. Ngôi chùa được xây dựng vào năm

1750, kiến trúc xây dựng ngôi chùa truyền thống hình chữ tam, với 96 cây cột gỗ tròn bằng danh mộc. Bộ Văn hóa - Thông tin đã công nhận chùa Tiên Châu (Di Đà) là công trình di tích lịch sử cấp quốc gia vào ngày 12/12/1994. Hiện nay ngôi chùa đã trải qua nhiều lần trùng tu, sửa chữa nhưng vẫn giữ lại được nét đẹp uy nga, cổ kính và ngày càng thu hút du khách thập phương tìm về du lịch ngày càng đông.

Chùa Đông Phước địa chỉ ấp Đông Thuận, xã Đông Bình, thị xã Bình Minh. Xây dựng vào cuối thế kỷ XIX, do xây dựng và thời kỳ chiến tranh chống Pháp nên ngôi chùa xây dựng theo lối kiến trúc Việt Pháp. Chùa được Ủy ban nhân dân tỉnh Vĩnh Long công nhận là di tích lịch sử - văn hóa cấp tỉnh vào ngày 02/02/2009. Hiện tại đây là điểm đến du lịch hấp dẫn của du khách gần xa mỗi khi đi du lịch Vĩnh Long.

2.3.2.3. Lễ hội

Lễ hội của người dân vùng đất Vĩnh Long gắn liền với truyền thống văn hóa của cư dân bản địa. Đa phần lễ hội đều phụ thuộc vào yếu tố con người, dựa trên nền văn hóa nông nghiệp lúa nước làm gốc. Dưới góc độ này, có những lễ hội nổi tiếng như; lễ Hạ điền, lễ Thượng điền, các lễ phần lớn liên quan đến việc thờ cúng các vị thần ở các ngôi đình miếu là chính. Vĩnh Long là vùng đất giao thoa của cộng đồng 3 dân tộc Kinh, Hoa, Khmer do đó hằng năm sẽ diễn ra một số lễ, tết lớn như; tết Chol Chnam Thmay, lễ Sen dolta, Oóc-om- boóc của người Khmer.

Việc phát triển du lịch dựa vào lễ hội là một loại hình du lịch đang hấp dẫn, tuy nhiên để phát triển thành sản phẩm du lịch của tỉnh còn nhiều hạn chế và khó khăn. Đa số các lễ hội hầu như bị trùng lặp, không có tính khác biệt so với những

địa phương khác do đó tính cạnh tranh sản phẩm không cao.

Tiêu biểu là lễ hội lăng ông Trà Ôn, được tổ chức tại Lăng ông Thống Chế Điều Bát nhằm ghi nhớ công ơn của Đức Tiên quân Thống Chế Điều Bát Nguyễn Văn Tồn vì đã có công lao to lớn trong việc giúp nhân dân xây dựng đời sống. Với người dân Kinh, Hoa, Khmer ông là một vị thần phúc lành của họ. Tuy lễ hội diễn ra chính trong 2 ngày: mùng 3 và mùng 4 tháng Giêng nhưng thực chất người dân vùng Trà Ôn đã vào hội từ ngày 30 tháng Chạp. Mở đầu cho các nghi thức của lễ giỗ ông là tục trồng cây nêu, làm các loại bánh như bánh tét, bánh ít,... và trái cây dâng cúng. Trồng cây nêu trong những ngày đầu năm mới là nét văn hóa đặc trưng của Văn hóa Á Đông, nhưng ở đây nó còn mang ý nghĩa báo hiệu ngày tổ chức lễ hội sắp bắt đầu. Tre được chọn để dựng nêu phải là loại tre “hóp”, vừa nhỏ, đanh, lại tươi rất lâu, các nhánh, lá tre được róc hết chỉ còn lại phần đọt có lá. Ngày 30 tháng Chạp, các vị hương lão cúng trình trời đất và ông Tiên quân Thống chế Điều Bát rồi dựng cây nêu trước lăng. Lễ hội thu hút rất đông người dân đến từ 3 tỉnh; Sóc Trăng, Trà Vinh, Vĩnh Long đến viếng bái, hành lễ,... với quy mô lớn nhất tỉnh có sức hút khách du lịch trong năm.

2.3.2.4. Làng nghề truyền thống

Theo số liệu thống kê, toàn tỉnh Vĩnh Long hiện nay có khoảng 80 làng có làm nghề tuy nhiên trong số đó chỉ có 25 làng nghề là có việc làm ổn định, đạt chuẩn công nhận của UBND tỉnh. Một điểm thuận lợi là các làng nghề không phân bố lẻ tẻ nhiều nơi mà lại tập trung tại một huyện nhất định. Ngày nay, với sự chỉ đạo và hỗ trợ của Chính quyền địa phương nên một số làng nghề có cơ hội phát triển, các sản

phẩm được thị trường tiêu dùng trong và ngoài nước, biết đến nhiều hơn.

Du lịch tham quan các làng nghề đang là một xu hướng thịnh hành, nắm bắt được tầm quan trọng của việc phát triển kinh tế từ du lịch nên một số làng nghề ở Vĩnh Long đã đầu tư và tiếp đón khách du lịch đến tham quan ngày càng tăng cao. Hiện nay những làng nghề có tiềm năng để phát triển du lịch điển hình như; làng nghề đan thảm bằng lục bình ở huyện Tam Bình, làng nghề làm bánh nem ở cù lao Mây Trà Ôn, làng nghề nấu rượu Sơn Đông Long Hồ, làng nghề làm đậu hủ ky ở cù lao Mỹ Hòa thị xã Bình Minh,... những làng nghề này có nhiều tiềm năng để phát triển du lịch.

2.4. Những vấn đề còn bất cập trong khai thác tài nguyên du lịch nhân văn tại Vĩnh Long

Vĩnh Long có 40 điểm tham quan du lịch, với 26 điểm du lịch Homestay (du lịch trải nghiệm cuộc sống sinh hoạt cộng đồng và văn hóa bản địa), khách du lịch có thể hòa mình vào thiên nhiên trong lành và trở thành thành viên trong gia đình để cùng khám phá những nét văn hóa, phong tục tập quán người dân địa phương như: chèo xuồng, chài lưới, tát mương bắt cá, đạp xe dạo quanh đường làng, thưởng thức đờn ca tài tử cùng các món ăn dân dã địa phương như cá tai tượng chiên xù, chả giò chiên giòn, cá lóc nướng trui, tham quan vườn cây ăn trái,...

Bên cạnh đó, Vĩnh Long cũng là vùng đất được mệnh danh địa linh nhân kiệt, giàu truyền thống cách mạng, có hệ thống tài nguyên du lịch nhân văn khá phong phú. Theo Ban Quản lý di tích tỉnh Vĩnh Long, hiện nay, Vĩnh Long là một trong số ít tỉnh, thành phố còn lưu giữ và bảo tồn nhiều di tích lịch sử văn hóa cách mạng, đặc trưng cho truyền thống đấu tranh chống giặc

ngoại xâm của nhân dân Đồng bằng sông Cửu Long nói chung và tỉnh Vĩnh Long nói riêng. Trong đó, có 40 di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh và 10 di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia... Đặc biệt, người dân thân thiện giàu lòng mến khách tạo điều kiện thuận lợi để phát triển các loại hình du lịch văn hóa lịch sử và tâm linh như: Di tích lịch sử cách mạng Cái Ngang, Khu tưởng niệm cố Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Phạm Hùng, Khu lưu niệm cố Thủ tướng Chính phủ Võ Văn Kiệt, Khu lưu niệm Giáo sư, Viện sỹ Trần Đại Nghĩa, di tích lịch sử Văn Thánh Miếu, chùa Tiên Châu...

Nhưng hiện nay nhiều công trình nghệ thuật kiến trúc đền, chùa, miếu, di tích lịch sử: hiện nay qua thời gian dài khai thác phục vụ cho nhu cầu tham quan vẫn chưa xây dựng kế hoạch đầu tư nâng cao chất lượng sản phẩm hiện có, sản phẩm còn kém đa dạng; chất lượng sản phẩm và dịch vụ phục vụ du lịch chưa đáp ứng yêu cầu cao cấp của khách du lịch; hệ thống cơ sở hạ tầng - cơ sở vật chất kỹ thuật chưa được đầu tư phát triển; hình thức quảng bá hình ảnh điểm du lịch còn chưa phát triển, không tạo được sức hút du lịch.

Sản phẩm du lịch nhân văn từ các làng nghề truyền thống chưa được nâng cao chất lượng sản phẩm hiện có; sản phẩm mang tính trùng lặp, không có sự khác biệt, thiếu nét đặc trưng độc đáo do không có tính đồng bộ, đi đến làng nghề nào cũng bắt gặp những sản phẩm của làng nghề khác trong tỉnh; thiếu dịch vụ tư vấn giới thiệu sản phẩm du lịch, chưa tạo được ấn tượng và niềm tin với du khách tại điểm đến.

Môi trường phục vụ cho hoạt động du lịch chưa hoàn thiện, chiến lược bảo vệ môi trường các điểm du lịch chưa cải thiện, không có kế hoạch về nâng cao hiệu lực quản lý môi trường, tài nguyên du lịch,

chính sách bảo tồn, tôn tạo tài nguyên. Cần nâng cao ý thức, trách nhiệm các cấp quản lý địa phương, còn tồn đọng nhiều yếu kém, ban ngành, các doanh nghiệp kinh doanh, cộng đồng dân địa phương chưa quan tâm nhiều bảo vệ môi trường và những giá trị tài nguyên du lịch.

3. Giải pháp phát triển đa dạng hóa sản phẩm du lịch từ tài nguyên nhân văn tỉnh Vĩnh Long

3.1. Giải pháp đẩy mạnh khai thác giá trị các công trình nghệ thuật kiến trúc, di tích lịch sử.

Thông qua điều tra quan sát, nhóm nhận thấy các công trình nghệ thuật kiến trúc ở Vĩnh Long tuy có lợi thế phát triển du lịch tuy nhiên chỉ ở mức tiềm năng chứ chưa thật sự khai thác có hiệu quả và triệt để các tiềm năng vốn có dẫn đến các sản phẩm du lịch từ những công trình này có nét tương đồng và trùng lặp không có tính đa dạng hóa.

Để đa dạng hóa sản phẩm du lịch từ tài nguyên vốn có này cần có một số giải pháp cụ thể sau:

- Cần trùng tu lại các ngôi đình, miếu và các ngôi chùa thật sự có tiềm năng để phát triển du lịch loại hình du lịch văn hóa tại các điểm như chùa Tiên Châu, Văn Thánh Miếu, Đình Long Thanh,.. mặc dù trùng tu nhưng phải đảm bảo giữ lại nét văn hóa truyền thống để truyền tải đến du khách.

- Xây dựng nguồn nhân lực mang tính chuyên nghiệp, nhân sự chuyên tiếp đón đoàn tại điểm; đội ngũ hướng dẫn giới thiệu đến du khách những sự kiện lịch sử, lối kiến trúc xây dựng, nét nổi bật tại các điểm tham quan làm sao để truyền tải đến du khách những trải nghiệm chân thật nhất.

- Đẩy mạnh thu hút xã hội hóa nguồn

vốn đầu tư, tái đầu tư tại các điểm di tích lịch sử có nhiều tiềm năng để phát triển sản phẩm du lịch văn hóa kết hợp các sản phẩm du lịch khác trên địa bàn Thành phố Vĩnh Long.

- Tổ chức, sinh hoạt các câu lạc bộ văn nghệ, nghệ thuật tại các điểm di tích lịch sử quốc gia như; đình Long Thanh, Văn Thánh Miếu, các khu di tích thông qua cách biểu diễn các vở tuồng, diễn xướng tái hiện lại các khung cảnh lịch sử, đấu tranh cách mạng của cha ông xưa nhằm truyền tải lòng yêu nước và nét đặc trưng văn hóa đến du khách khi đến tham quan những điểm này.

- Thiết kế các chương trình tour du lịch tham quan kết hợp các điểm, loại hình lại với nhau trong phạm vi gần chẳng hạn như du lịch sinh thái kết hợp văn hóa thăm các khu di tích lịch sử điển hình cù lao An Bình, chùa Tiên Châu. Với tour này du khách có thể vừa trải nghiệm cảm giác sông nước cù lao, tham quan các vườn cây trái, tham quan các khu di tích lịch sử tại đây. Nghe thuyết minh về các kiến trúc xây dựng, các chiến tích đấu tranh để thêm hiểu hơn về lịch sử đấu tranh của dân tộc.

- Đẩy mạnh hợp tác, liên kết với các trường THPT, các trường đại học, cao đẳng đào tạo về du lịch để tổ chức những tour tham quan những điểm di tích lịch sử. Nhằm góp phần truyền tải, giáo dục truyền thống yêu nước đấu tranh của dân tộc Việt Nam, thông qua đó quảng bá hình ảnh về du lịch cho địa phương.

- Tại các điểm tham quan du lịch cần đầu tư phát triển các quầy bán quà lưu niệm, để du khách được mua những sản phẩm đặc trưng của Vĩnh Long làm quà biếu tặng cho người thân, bạn bè... Đây là một trong những hình thức quảng bá du lịch tinh nhà hiệu quả.

3.2. Giải pháp mở rộng khai thác các làng nghề truyền thống

Ngày nay loại hình du lịch tham quan các làng nghề truyền thống đang là một xu hướng đi du lịch mới của du khách. Đời sống của con người ngày càng phát triển kéo theo nhịp sống hối hả tất bật của công việc, chúng ta đã quen với việc đi ra chợ, siêu thị mua những món đồ thủ công làm sẵn vì tiện dụng nhưng chúng ta ít khi tìm hiểu về nguồn gốc, quy trình làm ra các sản phẩm đó ra sao. Với tiềm năng và lợi thế vốn có của địa phương là những làng nghề nổi tiếng có tuổi đời hàng trăm năm cùng độ nổi tiếng của nó đã thu hút đông đảo lữ khách thập phương tìm về tham quan chiêm ngưỡng. Tuy nhiên hiện nay, sản phẩm du lịch từ những làng nghề còn hạn chế về tính đa dạng và bền vững để phát triển thành sản phẩm du lịch đặc thù, nổi bật của tỉnh.

Để những làng nghề truyền thống của Vĩnh Long trở thành sản phẩm du lịch đặc thù và đa dạng cần có một số giải pháp thiết thực cụ thể sau:

- Cần phát triển đa dạng hóa sản phẩm từ các làng nghề, đa dạng về mẫu mã, đặc trưng riêng biệt về chủng loại sản phẩm mang tinh túy của truyền thống dân tộc. Nghiên cứu những xu hướng quà tặng của giới trẻ trong các dịp lễ hội để từ đó xây dựng các mẫu, hàng đáp ứng nhu cầu của khách ngày một tốt hơn, đồng thời có thể phát triển sâu hơn thị trường tiêu thụ góp phần giải quyết tình trạng cung nhiều hơn cầu.

- Xây dựng các mô hình trải nghiệm thực tế, tham gia vào các công đoạn làm thành phẩm tại các làng nghề nhằm mang lại cảm giác thích thú cho du khách tạo sự tò mò và tìm đến nhiều hơn.

- Phải đảm bảo các công đoạn sản xuất và thành phẩm phải bằng thủ công và đội ngũ nhân lực trong các làng nghề phải hiểu khách, biết cách hướng dẫn du khách khi họ có nhu cầu trải nghiệm bất cứ công đoạn nào.

- Các công ty, doanh nghiệp du lịch khi thiết kế và xây dựng chương trình tour cần lồng ghép giữa các điểm tham quan, đa dạng hóa loại hình du lịch kết hợp như; Tour du lịch 1 ngày tìm hiểu về đất và người Vĩnh Long thông qua việc cho du khách tham quan 1 điểm di tích lịch sử trước sau đó đưa du khách qua tham quan 1 làng nghề nổi tiếng có thể là làng nghề làm gốm Mỹ An – Mang Thít cuối cùng là điểm du lịch sinh thái. Hoặc có thể lồng ghép các điểm, loại hình khác nhằm đa dạng hóa sản phẩm du lịch tạo ra điểm khác biệt, mới lạ cho địa phương.

3.3. Giải pháp đa dạng hóa sản phẩm du lịch nhân văn từ truyền thống văn hóa của cư dân bản địa

Người dân đất Vĩnh Long rất hiền hòa và mến khách. Cũng như bao vùng miền khác vùng đất Vĩnh Long hằng năm có rất nhiều lễ hội lớn nhỏ khác nhau. Thông thường các lễ hội được tổ chức tại các ngôi chùa, đình, miếu,... tuy nhiên xét về mức độ hấp dẫn để hình thành sản phẩm du lịch thì chưa đủ tiềm năng do còn quá nhiều sự trùng lặp và quy mô nhỏ dẫn đến mức độ hấp dẫn khách du lịch không cao.

Việc phát triển sản phẩm du lịch dựa vào văn hóa truyền thống của người dân địa phương cần chú trọng một số vấn đề sau:

- Khuyến khích, kêu gọi người dân tại các điểm tham quan du lịch tham gia làm du lịch. Cụ thể các hộ dân có thể liên kết với nhau trong việc xây dựng sản phẩm

du lịch thông qua việc hợp tác các hộ để xây dựng các khu homestay theo lối truyền thống, hình thành các vườn trái cây, đảm bảo đầy đủ tiện nghi và độc đáo về sản phẩm nhằm hướng đến đối tượng là khách du lịch quốc tế.

- Cần tổ chức các lễ hội có quy mô lớn về ẩm thực và trái cây, các loại bánh, mứt dân gian vì Vĩnh Long rất phong phú đặc sản ẩm thực đặc biệt là các loại trái cây đặc sản điển hình như thanh trà, một loại trái chỉ có ở xứ này. Thông qua hoạt động này sẽ thu hút một lượng lớn đông đảo du khách tìm đến, góp phần đa dạng hóa sản phẩm du lịch.

- Địa phương cần mở những lớp tập huấn chuyên môn cho các hộ dân tham gia làm du lịch, nhằm phổ biến kiến thức về du lịch, cách làm du lịch cho người dân được tốt hơn.

Ngoài ra, có thể tận dụng truyền thống văn hóa của người dân để phát triển hơn nữa loại hình du lịch cộng đồng nhằm phát huy tính đa dạng hóa sản phẩm du lịch địa phương trong tương lai.

3.4. Giải pháp xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù “địa linh nhân kiệt” từ những danh nhân nổi tiếng

Như đã đề cập, Vĩnh Long là nơi sinh ra nhiều người con ưu tú cho đất nước. Trong thời chiến cũng như thời bình, đã có những tấm gương xuất sắc để nhiều thế hệ noi theo. Trong thời hiện đại, Vĩnh Long còn nổi tiếng bởi những quán quân của chương trình “đường lên đỉnh Olympia”, các thủ khoa của các kỳ thi THPT, hay những cuộc thi học sinh giỏi các cấp. Nguồn tài nguyên nhân văn này rất quan trọng, cần được xây dựng nên sản phẩm du lịch đặc thù cho du lịch Vĩnh Long, sản phẩm mang tên “Địa

linh nhân kiệt”. Hình thức tổ chức tour theo dạng chuyên đề, nội dung thuyết minh và các hoạt động trong chương trình phải được nghiên cứu và khai thác, phát triển chuyên sâu. Học kinh nghiệm từ Trung Quốc trong khai thác du lịch Vạn lý trường thành với câu nói “bất đáo trường thành phi hảo hán”, du lịch Vĩnh Long cần gắn với câu nói “nếu đến Vĩnh Long mà chưa tham gia tour du lịch chuyên đề này, xem như chưa hiểu gì về Vĩnh Long”. Điều này sẽ tạo ấn tượng mạnh trong lòng du khách và hấp dẫn du khách đến Vĩnh Long.

3.5. Giải pháp đẩy mạnh hoạt động marketing thông qua các kênh truyền thông góp phần xây dựng hình ảnh sản phẩm du lịch đặc thù tỉnh Vĩnh Long

- Các đơn vị, doanh nghiệp/công ty du lịch nên có sự liên kết chặt chẽ với các tỉnh thành để quảng bá, chào bán các tour liên tỉnh.

- Tăng cường quảng bá hình ảnh sông nước, lịch sử và địa điểm du lịch Vĩnh Long bằng các phương tiện truyền thông đại chúng bằng cách sản xuất những thước phim tài liệu về du lịch, đẩy mạnh quảng cáo trên các kênh truyền hình, qua các ứng dụng facebook, zalo, Tiktok,...

- Đặc biệt địa phương cần xây dựng đội ngũ tiếp thị du lịch chuyên nghiệp và bài bản, vì hoạt động tiếp thị rất quan trọng đối với bất cứ ngành nghề nào, đặc biệt là du lịch. Vì khi tạo ra được thị hiếu cho du khách thì mọi hoạt động và sản phẩm sẽ được tiêu thụ và biết đến nhiều hơn.

- Ngoài ra việc xuất bản các bài báo, tập san về du lịch, các chương trình truyền hình du lịch thực tế, các game show về du lịch cũng rất quan trọng trong hoạt động marketing du lịch. Đài truyền hình Vĩnh

Long là một thể mạnh quan trọng cần được phát huy tối đa khi marketing du lịch Vĩnh Long.

4. Kết luận

Đa dạng hóa sản phẩm du lịch Vĩnh Long từ tài nguyên nhân văn là một vấn đề thiết thực và có ý nghĩa trong công tác nghiên cứu, xây dựng sản phẩm dựa trên nguồn tài nguyên nhân văn sẵn có của địa phương. Thông qua việc nghiên cứu, có thể thấy Vĩnh Long có rất nhiều yếu tố tiềm

năng để phát triển sản phẩm du lịch văn hóa điển hình như các khu di tích lịch sử được Bộ Văn hóa – Thông tin công nhận là di tích cấp quốc gia, truyền thống cách mạng vẻ vang đồng thời là nơi hội tụ của những danh nhân nổi tiếng.

Nghiên cứu còn một số hạn chế như chưa trưng cầu được ý kiến của chuyên gia về lĩnh vực nghiên cứu cũng như khảo sát ý kiến của du khách khi trải nghiệm các sản phẩm, dịch vụ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bùi Thị Hải Yến, 2007. “*Giáo trình Tài nguyên du lịch*” – Nhà xuất bản Giáo dục.
- [2]. Hữu Thoại. “*Phát triển sản phẩm du lịch đặc thù – Đòn bẩy cho phát triển du lịch tỉnh Vĩnh Long*”. Tổng cục du lịch Việt Nam cập nhật ngày 23/8/2021. Link: <https://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/37567>
- [3]. Khoản 2, Điều 13, Chương II. Luật Du Lịch Việt Nam năm 2005 – NXB Chính trị Quốc gia sự thật.
- [4]. Lê Thúy Hằng, 2020. “*Vĩnh Long đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn – Bài 1 Chú trọng phát triển các thể mạnh*” – TTXVN – 30-01-2020.
- [5]. Nguyễn Ngọc Sĩ, 2015 “*Du lịch tỉnh Vĩnh Long: Những giải pháp để phát triển bền vững*”. Tạp chí khoa học – Trường Đại học Sư phạm TP.HCM.
- [6]. Phạm Xuân Hậu, 2018. “*Đánh giá các điểm tài nguyên du lịch tỉnh Vĩnh Long và những định hướng khai thác*”. Tạp chí khoa học - Trường Đại học Sư phạm TP.HCM.
- [7]. UBND tỉnh Vĩnh Long. “*Quyết định số 2998/QĐ ngày 03/11/2020 về việc phê duyệt Đề án xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù tỉnh Vĩnh Long*”.